

3.6. Tiedonannossa painotetaan perustellusti suhteellisuusperiaatetta kysymyksissä, jotka koskevat säilöönottoa maastapoistamisen varmistamiseksi. Säilöönottoa ei saa käyttää eräänlaisena ennalta ehkäisevänä säilöönottona tai painostuskeinona (esim. matkustusasiakirjojen hankkimisen yhteydessä).

3.7. Vihreästä kirjasta antamassaan lausunnossa ETSK ilmaisi jo mielipiteensä edellä esitetyistä seikoista. Kannattaa muistaa, että maastapoistamisen varmistamiseksi tapahtuva säilöönotto saa kestää enintään 30. päivää.

3.8. Jotta maastapoistettavat henkilöt eivät joutuisi vakaviin vaikeuksiin, Euroopan unionin on laadittava väliaikainen luet-

telo maista, joihin maastapoistettavia henkilöitä ei voida lähettää hengenvaaran, vapauksien puuttumisen, sodan tai humanitaarisen kriisin vuoksi.

3.9. Komissio esittää tiedonantonsa lopussa seuraavan päätelmän: neuvostoa kehoitetaan hyväksymään vuoden loppuun mennessä palauttamista koskeva toimintaohjelma Eurooppa-neuvoston Sevillassa antaman toimeksiannon mukaisesti. ETSK esittää toivomuksen, että neuvosto ja komissio pohtisivat sitä, miten ristiriitaista ja tasapainotonta on viivyttää laillista maahanmuuttoa koskevaa yhteistä lainsäädäntöä ja ryhtyä karkottamisen ja pakkopalauttamisen kaltaisiin laittoman maahanmuuton vastaisiin järeisiin toimiin.

Bryssel, 11. joulukuuta 2002.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Roger BRIESCH

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Talouden hallintotapa EU:ssa”

(2003/C 85/16)

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 18. heinäkuuta 2002 työjärjestyksensä 23 artiklan 3 kohdan mukaisesti antaa lausunnon aiheesta ”Talouden hallintotapa EU:ssa”.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus”-erityisjaosto antoi lausuntonsa 26. marraskuuta 2002. Esittelijä oli aluksi Ursula Konitzer, jota tehtävässä seurasi Susanna Florio.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 11. ja 12. joulukuuta 2002 pitämässään 395. täysistunnossa (joulukuun 12. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 69 ääntä puolesta ja 13 vastaan 16:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Euroopan unionin toimiala on laajentunut huomattavasti yhtenäisasiakirjan (1986) sekä Maastrichtin (1992) ja Amsterdamin (1997) sopimusten myötä. Euroopan unioni kuitenkin säilyy ainutlaatuisena rakennelmana, jossa ei ole perinteisessä mielessä valtiollisesta toiminnasta vastaavaa hallitustahoa. Perussopimusten, unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden monien erilaisten sopimusten pohjalta sekä eri elinten, organisaatioiden ja myös yritysten myötävaikutuksesta on syntynyt yhteisölle tyypillinen hallintotapa (*governance*).

1.2. ETSK on unionitason institutionalisoitu neuvoa-antava elin, johon järjestäytyneellä kansalaisyhteiskunnalla on mahdollisuus saada edustajansa ja jossa se voi hankkia tietoja ja ilmaista itseään. Komiteassa jäsenvaltioiden taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kansalaisjärjestöjen on mahdollista osallistua kiinteästi yhteisön politiikan muodostamiseen ja päätösten tekoon⁽¹⁾. Komitea osallistuu siksi luonnollisesti keskusteluun siitä, miten EU:n ”hallintotapaa” voitaisiin parantaa osana konventin työtä sekä tulevaa hallitustenvälistä konferenssia ja

⁽¹⁾ Päätöslauselma Euroopan tulevaisuutta käsittelevälle valmistelukunnalle.

unionin laajentumista ajatellen. (vrt. ETSK:n päätöslauselma Eurooppa-valmistelukunnalle – CES 1003/2002).

1.3. ETSK pitää tarpeellisena ilmaista oma kantansa myös EU:n ”talouden hallintotavasta” (*Economic Governance*), jota ei pidä sekoittaa talouden hallintoon. ”Talouden hallintotavan” onnistuminen on ratkaisevan tärkeää unionin tavoitteiden kannalta. Taloudellisiin ja sosiaalisiin kysymyksiin erikoistuneena toimielimenä, joka koostumuksensa ansiosta voi toimia välittäjänä eri eturyhmien välillä, ETSK katsoo voivansa tällä lausunnolla antaa asianmukaisen panoksensa ratkaisun löytämiseksi vaikeaan kysymykseen siitä, miten ”talouden hallintotapaa” voitaisiin yhteisössä parantaa.

1.4. Tämän lausunnon myötä ETSK antaa 19.9.2002 hyväksytyn päätöslauselmansa mukaisesti siinä muotoillulle talouspoliittisille perusnäkemyksille konkreettisen muodon. Olennaisinta on:

1.4.1. talouspolitiikan koordinointi, sillä sen avulla voidaan hyödyntää parhaiten unionin kasvu- ja työllisyysmahdollisuuksia.

1.4.2. palauttaa komissiolle oikeus tehdä ehdotuksia ja velvollisuus kuulla komiteaa talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja laadittaessa.

1.4.3. mainita täystyöllisyys erikseen perustuslakisopimuksessa yhtenä unionin tavoitteista ja tarkentaa perustamissopimuksessa nykyistä selkeämmin, että talous- ja rahapolitiikkalla on osaltaan vaikutettava kasvun ja täystyöllisyyden tavoitteiden saavuttamiseen.

1.4.4. että unioni luo itselleen Lissabonin strategian onnistumisen kannalta tarpeelliset välineet. Tämä kattaa myös makrotalouspolitiikan ja rakennepolitiikan yhteensovitetun toteuttamisen sekä makrotalouden toimijoiden vuoropuhelun.

1.4.5. lisätä perustuslakisopimukseen yleishyödyllisten palvelujen tarjoamista koskeva erityisviittaus. Sen tulisi lisäksi tarjota nykyistä parempi oikeusperusta työmarkkinaosapuolten ja muiden asianomaisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistumiselle. Unionitason päätöksenteossa tulee ottaa huomioon yhteisvastuun, avoimuuden, johdonmukaisuuden, läheisyyden, suhteellisuuden ja julkisuuden periaatteet.

2. Keskustelun taustaa

2.1. Siitä, miten talouden hallintotapa tulisi järjestää osana Euroopan yhdentymistä, on keskusteltu Rooman sopimuksen allekirjoittamisesta (eli vuodesta 1957) lähtien. Euroopan talousyhteisön (ETY) perustamissopimuksessa määrätään mm. yhteisestä tulli-, ulkomaankauppa-, liikenne-, maatalous- ja kilpailupolitiikasta. Sopimuksessa todetaan, että ”jäsenvaltiot pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana”, ja soveltavat neuvostossa (145 artikla) talouspolitiikkansa yhteen komission ehdotuksesta (103 artikla) tai suosituksesta (105 artikla).

2.2. Näitä sopimuksen sisältämiä harvoja määräyksiä täydennettiin kuitenkin varsin pian epävirallisin sopimuksin, Eurooppa-neuvoston päätelmin ja neuvoston päätöslauselein sekä johdetulla lainsäädännöllä, eli voimassaolevan perustamissopimuksen nojalla annetuin neuvoston asetuksin, päätöksin ja direktiivein tai eräissä tapauksissa ⁽¹⁾ itse perustamissopimusta muutamalla (ETY-sopimuksen 236 artikla).

2.2.1. Perustamissopimuksen määräysten mukaisesti johdettu lainsäädäntö on nojautunut komission ehdotukseen (tai toisinaan suositukseen) ja edellyttänyt yleensä parlamentin lausuntoa (parlamentin osallistuminen päätöksentekoon EY:n perustamissopimuksen 252 artiklan, eli entisen 189 c artiklan määräysten mukaisesti). Monissa tapauksissa myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta (ETSK) on pyydetty lausunto.

2.2.2. Talouden hallintotavan organisoinnin kannalta tärkeitä virstanpylväitä olivat neuvoa-antavien komiteoiden järjestämistä ja perustamista koskevat neuvoston päätökset:

- 18.3.1958 Valuuttakomiteaa koskevat säännöt ⁽²⁾
- 9.3.1960 Lyhyen aikavälin politiikkaa käsittelevä komitea ⁽³⁾
- 15.4.1964 Keskipitkän aikavälin talouspoliittinen komitea ⁽⁴⁾
- 8.5.1964 Budjettipolitiikkaa käsittelevä komitea ⁽⁵⁾

2.3. Wernerin suunnitelma

2.3.1. Uuden voimakkaan pontimen tarjosi vuoden 1969 Ranskan frangin ja Saksan markan kurssiheilahtelujen jälkeen luotu suunnitelma Euroopan talous- ja rahaliitosta (Brandt, Pompidou, 1. ja 2. joulukuuta 1969 Haagissa järjestetyn

⁽¹⁾ Erityisesti vuoden 1986 ”Yhtenäisasiakirja”, jolla luotiin yhteiset sisämarkkinat, sekä vuoden 1993 Maastrichtin sopimus, jolla luotiin Euroopan talous- ja rahaliitto.

⁽²⁾ EYVL 17, 6.10.1958, s. 390.

⁽³⁾ EYVL 31, 9.5.1960, s. 764.

⁽⁴⁾ EYVL 64, 22.4.1964, s. 1031.

⁽⁵⁾ EYVL 77, 21.5.1964, s. 1205.

Eurooppa-neuvoston päätelmät). Tähän liittyen neuvosto omaksui 8. ja 9. heinäkuuta 1970 Luxemburgin silloisen pää- ja valtiovarainministerin Pierre Wernerin johtaman komitean loppupäätelmät talous- ja rahaliiton perustamisesta (Wernerin suunnitelma). Suunnitelmassa todetaan mm., että ”Talous- ja rahaliitto merkitsee tärkeimpien talouspoliittisten päätösten tekemistä yhteisön tasolla ja siten tarvittavan toimivallan siirtämistä jäsenvaltioilta yhteisölle. Lopullisena tavoitteena on yhteisen rahan käyttöönotto prosessin peruuttamattomuuden takaamiseksi”.

2.3.2. Tämä Wernerin suunnitelmassa hahmoteltu lähestymistapa johti talouspoliittisen koordinoinnin tehostumiseen:

- lyhyen aikavälin politiikkaa käsittelevä komitea, keskipitkän aikavälin talouspoliittinen komitea ja budjettipolitiikkaa käsittelevä komitea yhdistettiin 18.2.1974 neuvoston päätöksellä 74/122/ETY talouspoliittiseksi komiteaksi
- vakautta, kasvua ja täystyöllisyyttä yhteisössä koskeva, 18.2.1974 annettu neuvoston direktiivi (74/121/ETY)
- lähentymistä koskeva neuvoston päätös 74/120/ETY, 18.2.1974.

2.3.3. Näiden säädösten ja päätösten puitteissa neuvosto hyväksyi komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan määräenemmistöllä lyhyen ja keskipitkän aikavälin talouspoliittiset suuntaviivat. Budjettipolitiikan osalta hyväksyttiin jäsenvaltioiden talousarvioita koskevia suuntaa-antavia (luottamuksellisia) ”kvantitatiivisia kiinnekohtia”.

2.3.4. Bretton Woods -järjestelmän romahtamisen ja ensimmäisen öljykriisin aiheuttamat kansainväliset ja yhteisön sisäiset valuuttahäiriöt haittasivat kuitenkin 1970-luvulla huomattavasti tämän suhteellisen tiukan koordinaatiomenettelyn menestystä. Muita häiritseviä tekijöitä olivat raha- ja valuuttapolitiittisen yhteistyön hidas edistyminen sekä jäsenvaltioiden huomattavan erilaiset talouspoliittiset näkemykset. Edellä mainitut syyt johtivat talous- ja rahaliiton perustamiseen tähänne ensimmäisen yrityksen epäonnistumiseen. Seurauksena oli pitkä korkean inflaation, riittämättömän talouskasvun ja pahenevan vajaatyöllisyyden kausi.

2.4. Euroopan valuuttajärjestelmä

2.4.1. Vasta Euroopan valuuttajärjestelmän perustaminen 6. ja 7. heinäkuuta 1978 Bremenissä järjestetyn Eurooppa-neuvoston päätelmien perusteella (Helmut Schmidt, Valéry Giscard d'Estaing), Brysselin Eurooppa-neuvoston 5. joulukuuta 1978 antama päätöslauselma sekä jäsenvaltioiden keskuspankkien 13. maaliskuuta 1979 solmima sopimus mahdollistivat tavallaan epävirallisesti yhteisön raha- ja valuuttapolitiittisen yhteistyön etenemisen.

2.4.2. Lukuisat 1980-luvulla valuuttajärjestelmässä tapahtuneet kurssivaihtelut (*réalignements*) osoittivat selvästi, että jäsenvaltioiden valuutta- ja talouspoliittisissa lähestymistavoissa oli edelleen eroja. Kurssivaihtelut kuitenkin johtivat jäsenvaltioiden talouspoliittisten näkemysten lähentymiseen ja auttoivat ymmärtämään, että yhteinen ja institutionaalinen rahapolitiikka on välttämättömyys. Myös Euroopan yhtenäisasiakirjan hyväksyminen vuonna 1987 ja sen myötä sisämarkkinoiden perustan luominen oli ratkaiseva edistysaskel, sillä tuolloin talous- ja rahaliitto ankkuroitiin ensimmäistä kertaa perustamissopimukseen.

2.5. Maastrichtin sopimus

2.5.1. Vuosien 1988–1990 poliittiset tapahtumat (mukaan lukien Saksan yhdistymisnäkyvät) tarjosivat edellä kuvailtujen kokemusten, epäonnistumisten ja edistysaskeleiden jälkeen tilaisuuden tarttua uudelleen hankkeeseen, jonka tavoitteena oli aito eurooppalainen rahaliitto ja keskitetty rahapolitiikka, Euroopan keskuspankin perustaminen sekä yhteisen rahan käyttöönotto. Tärkeimmät virstanpylväät tällä tiellä olivat Hannoverin Eurooppa-neuvosto (kesäkuu 1988), Strasbourgin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1989, Helmut Kohl, François Mitterrand), Delorsin komitean raportti (kesäkuu 1989) ja 7. helmikuuta 1992 allekirjoitettu Maastrichtin sopimus.

2.5.2. Marraskuun 1. päivänä 1993 voimaan tulleen Maastrichtin sopimuksen määräykset sekä unionin jäsenvaltioiden enemmistön poliittinen halukkuus osallistua rahaliittoon mahdollistivat edistymisen nimellisen lähentymisen (Maastrichtin kriteerit) ja etenkin hintavakauden osalta. Se mahdollisti yhdentoista jäsenvaltion rahaliiton toteuttamisen 1.1.1999 ja euron käyttöönoton 1.1.2002 kahdessatoista jäsenvaltiossa. Maastrichtin sopimusta laadittaessa päätettiin luopua Wernerin suunnitelman perusteella päätetyistä suhteellisen tiukoista koordinoitimenettelyistä (vrt. neuvoston 18. helmikuuta 1974 tekemä päätös). Budjettipolitiikan osalta on kuitenkin edelleen voimassa perustamissopimuksen (konsolidoidut sopimukset) 101–104 artikla, jonka tarkoituksena on vakaus- ja kasvusopimuksen (johdettu lainsäädäntö) kanssa taata, ettei jäsenvaltioiden budjettipolitiikka haittaa rahaliitossa noudatettavaa ja vakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa (105 artikla). Mainituissa määräyksissä ei kuitenkaan puututa siihen, miten (tervehdytettyä) budjettipolitiikkaa voidaan tai tulisi soveltaa yleisen talouspolitiikan välineenä.

2.5.3. Talouskehitykseen liittyvän yleisen talouspolitiikan koordinoitimenettelyjen osalta Maastrichtin sopimus jää selvästi jälkeen sitä edeltäneistä menettelyistä. Toisin kuin Wernerin suunnitelmassa ja 8. ja 9. heinäkuuta 1970 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä, vastuu yleisestä talouspolitiikasta säilyy rahaliitosta huolimatta periaatteessa jäsenvaltioilla. Yhteinen etu on erittäin heikosti edustettu: komissiolla ei ole toimivaltaa tehdä ”talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen” (99 artikla) laatimiseen tai niiden toteuttamisen valvontaan

liittyviä ehdotuksia. Vaikka lisäksi määrätään, että neuvosto päättää asiasta määränemmistöllä ja päätös annetaan ainoastaan tiedoksi Euroopan parlamentille, sopimuksessa ei mainita ETSK:n kuulemista toisin kuin 18. helmikuuta 1974 tehdystä konvergenssipäätöksessä (74/120/ETY). Myöskään työmarkkinaosapuolet eivät osallistu virallisesti talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen laadintaan (ks. ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä”, kohta 2.1 ”Maastrichtin sopimuksen filosofia”⁽¹⁾).

2.5.4. Wernerin sopimuksessa yhteisen rahan käyttöönotto edusti tietyssä mielessä talous- ja rahaliiton huipentumaa. Nyt tulliliitto, sisämarkkinat ja rahaliitto ovat toteutuneet, mutta yleisen talouspolitiikan koordinoitimenetelmät ovat selvästi väljemmät kuin Wernerin suunnitelman ensimmäisessä sekä toteutumatta jääneessä toisessa vaiheessa.

3. Miksi ”talouden hallintotapaa” on EU:ssa parannettava ja miten parannukset toteutetaan?

3.1. Euroopan rahaliiton ansiosta talouskasvun hidastuminen ja kansainväliset kriisit vuosina 2001/2002 (syyskuun 11. päivän 2001 iskujen seuraukset mukaan lukien) eivät heilautelleet Euroopassa valuuttakursseja eivätkä johtaneet keskenään hyvin erilaisiin talouspoliittisiin ratkaisuihin, kuten tapahtui 1970- ja 1980-luvulla sekä 1990-luvun alussa. Kyseessä on huomattava saavutus!

3.2. Tästä huolimatta talouspolitiikan yhteensovittamisen tehostamista koskevat vaatimukset ovat kuluneen kahden vuoden aikana kasvaneet ja vahvistuneet.

Myös Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto toteaa puheenjohtajan päätelmien kohdassa 7 mainitun välttämättömyyden ja kehottaa 1) parantamaan euroalueen tilastoja, 2) tehostamaan makrotaloudellisen politiikkayhdistelmän analyysiä (raha- ja budjettipolitiikan sekä tulokehityksen vastavuus) sekä 3) vahvistamaan koordinoitijärjestelmiä. Talous- ja sosiaalikomitea on jo ilmaissut tähän liittyvän kantansa aiheesta ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä” antamansa lausunnon⁽¹⁾ kohdassa 1.4 ja kehottanut komissiota tekemään hyvissä ajoin kattavia ehdotuksia.

3.3. ”Talouden hallintotavan” tehostaminen ja Euroopan talous- ja rahaliiton uudistaminen on välttämätöntä pääasiassa seuraavista syistä:

3.3.1. Hintavakauden ja rahaliiton onnistuminen on ristiriidassa kasvuun ja työllisyyteen liittyvien unionin toimien kroonisen riittämättömien tulosten kanssa.

3.3.2. Talouspoliittisten määräysten lähes täydellistä puuttumista Maastrichtin sopimuksesta on myöhemmin korjattu eri tavoin, eikä välttämättä aina avoimesti. Tässä yhteydessä ei ole kyse pelkästään perustamissopimuksen täydentämisestä ”Työllisyys” -osastolla (125–130 artikla), vaan myös esim. erilaisten, enemmän tai vähemmän jäseneltyjen ja avointen ”prosessien” (Luxemburg, Cardiff, Köln) käynnistämisestä. Lisäksi on kehittynyt lähes läpitunkematon kudelma, joka koostuu kuulemisista ja omaehtoisia lausuntopyyntöjä koskevista järjestelyistä. Myös yhteisön eri komiteoiden rooli on vahvistunut komissiolle kuuluvan yhteisön edun puolustajan tehtävän kustannuksella. Lisäksi neuvoston tasolla on muodostettu epävirallinen euro-ryhmä, joka käsittelee politiikkayhdistelmän kehitystä ja jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamista, vaikka sillä ei kuitenkaan ole perustamissopimukseen perustuvaa päätösvaltaa (vrt. ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä”, kohta 2.2⁽¹⁾). Edellä mainitut aloitteet korostavat nykyistä avoimemman, johdonmukaisemman, tehokkaamman ja perustamissopimuksen nojalla oikeutetun sääntelyn tarpeellisuutta.

3.3.3. Entistä selvempää on erityisesti se, että rahaliiton ja siihen liittyvän yhteisen rahapolitiikan vuoksi tarvitaan uutta makropoliittista lähestymistapaa, jonka edellä mainitut tekijät myös osaltaan mahdollistavat (vrt. Barcelonan Eurooppa-neuvoston päätelmien kohta 7). Siihen kuuluu ennen kaikkea raha- ja budjettipolitiikan sekä tulokehityksen muodostama politiikkayhdistelmä, jossa samalla otetaan huomioon eri toimijoiden riippumattomuuden lisäksi myös yhteisön etu. Tämä on erittäin tärkeää kasvu- ja työllisyysnäkömiä ajatellen (makrotaloudellisen vuoropuhelun merkitys).

3.3.4. Yhteisön edun huomioon ottaminen muillakaan talouspolitiikan aloilla ei edellytä talouspolitiikan turhaa keskittämistä. Lienee kuitenkin paikallaan harkita uudelleen sitä, miten talouspoliittinen toimivalta jaetaan jäsenvaltioissa (paikallis-, alue- ja valtiotason kesken) järkevästi ja miten taataan yhteisön edun valvonta. (Kyseessä on teknisesti hankala aihe. Eurooppa-neuvottelukuntaa ja tulevaa hallitustenvälistä konferenssia ajatellen tulisiikin asettaa pikaisesti ”Wernerin ryhmän” (1970) ja ”Delorsin ryhmän” (1988–1989) kaltainen korkeatasoinen asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä olisi valmistella konkreettisia ehdotuksia.)

3.3.5. Euroopan yhteisön tulee myös ”talouden hallintotavan” osalta pystyä vastaamaan 21. vuosisadan haasteisiin. Se edellyttää seuraavaa:

- a) ”Talouden hallintotavan” nykyistä parempi organisointi edistää seuraavien 10–15 vuoden kuluessa huomattavasti täystyöllisyyteen palaamista (vrt. Lissabonin tavoitteet). Siten se tukee myös eurooppalaisen yhteiskuntamallin säilymistä ja kehittämistä sekä takaa osaltaan siihen olennaisena osana kuuluvien yhteiskunnan yleishyödyllis-

⁽¹⁾ EYVL C 221, 17.9.2002, s. 67.

ten palvelujen taloudelliset toimintamahdollisuudet. Tämä edellyttää makrotalouspolitiikan ja rakennepolitiikan yhteensovitetun toteuttamisen sekä makrotalouden toimijoiden vuoropuhelun nykyistä parempaa ja avoimempaa organisoimista. Ainoastaan siten on mahdollista saavuttaa Lissabonissa asetetut tavoitteet.

- b) Paluu täystyöllisyyteen merkitsisi 10–15 vuoden aikana näissä oloissa ja luonnollisesti niiden kehityksessä edelleen kestävästi noin 30–35 miljoonan uuden työpaikan luomista, mikä vastaa likimain Saksan työllisen työvoiman määrää. Lisäksi yhteisön vuotuinen BKT kasvaisi tuottavuuden kasvun ohella määrällä, joka vastaa lähes Saksan BKT:tta tai ehdokasvaltioiden (Turkkia lukuun ottamatta) kaksinkertaista nykyistä BKT:tta. Tätä voidaan kutsua yhteisön sisäiseksi laajentumiseksi! Tämän kehitysnäkymän toteutuminen on tarpeen myös siksi, että EU-maat voivat ratkaista tehokkaasti tuonnempina 2000-luvulla ilmenevät demografiset ongelmat.
- c) Tulevan laajentumisen yhteydessä tulee yhteisön talouden toimintakyvyn säilyttämisen lisäksi huolehtia siitä, että laajentumiseen liittyy yhteistyön syventyminen myös sisämarkkinoiden ja talouspolitiikan alalla. Maantieteellinen laajentuminen nostaa yhteisön BKT:tta ja lisää työllisyys- ja kasvupotentiaalia entisestään (vrt. Irlannin tarjonta esimerkki). Myös laajentumiseen liittyvät riskit on kuitenkin otettava huomioon. Sen lisäksi, että siirtymävaiheessa tulee säilyttää yhteisön taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus, on sekä yhteisön että rahaliiton säilyttävä talouspoliittisesti toimintakykyisinä. Tähän liittyen on muistettava, että laajentumisen jälkeen yhteisön jäsenvaltioiden lukumäärä on jonkin aikaa rahaliiton jäsenmäärää suurempi.
- d) Edellä kuvailtujen näkymien toteuttaminen lisää huomattavasti yhteisön maailmanlaajuisista taloudellista ja poliittista paino-arvoa. Tämän aseman tehokas hyödyntäminen edellyttää, että myös talouden alalla (muttei pelkästään sillä) yhteisö puhuu ulospäin yhdellä äänellä.
- e) Komitea katsoo, että talouden hallintotavan pohdinnan tuloksena tulee olla uusi malli, joka perustuu yhteensovitetuun taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen. Mallissa on otettava huomioon mm. yritysten moninaiset ja erilaiset tarpeet ja tilanteet sekä pienyrityksiä koskevassa eurooppalaisessa peruskirjassa esitetyt periaatteet.

3.4. Myönteinen näkökulma

3.4.1. Edellä esitetyt pohdinnat avaavat näköalan yhteisöön, joka kestäväällä tavalla ja vapaaehtoisesti ja yhteistä suvereniteettiä soveltaen saavuttaa asetetut tavoitteet, eli hyvinvoinnin, yhteiskunnallisen tasapainon, vapauden ja rauhan. Yhteisön taloudellinen, yhteiskunnallinen ja myös poliittinen malli voi siten tarjota esimerkin maailmasta, jossa kansainvälisen työnjaon etuja voidaan hyödyntää ilman sosiaalisia haittavaikutuksia ja jossa ylivalta-yritykset muuntuvat nyt ja tulevaisuudessa rauhanomaisiksi kumppanuuksiksi.

3.4.2. Tämä näkökulma – eurooppalainen unelma – ei kuitenkaan merkitse alueellisten ja kansallisten ominaispiirteiden ja toimivallan uhraamista yhteisön elinten ylivallalle. Läheisyysperiaatteen täydellinen ja molemminpuolinen soveltaminen tarjoaa sekä ”eurooppalaisen hallintotavan” että ”talouden hallintotavan” kannalta tasapainoisen ratkaisun. Luontevimmin alhaisilla tasoilla hoituvista tehtävistä tulee jatkossakin huolehtia kyseisellä tasolla, kun taas tehtävät, joista on luontevinta huolehtia mahdollisesti jopa pelkästään ylemmillä tasoilla, tulee antaa kyseisen tason vastuulle. Tämä kuitenkin edellyttää ylemmältä hallintotasolta riittävää demokraattista oikeutusta, mikä asettaakin suuria haasteita Eurooppa-valmistelukunnalle ja tuonnempina järjestettävälle hallitustenväliselle konferenssille.

3.5. ”Talouden hallintotapaan” liittyvän eri tasojen ja toimijoiden välisen vastuunjaon tulisi heijastua myös avoimissa kuulemis- ja koordinoitimenettelyissä. Niihin lukeutuvat mm. vastavuoroinen tietojenvaihto parhaista käytänteistä oppimiseksi, asianomaisten ryhmien ja toimielinten pakollinen kuuleminen (esim. ETSK), avoin koordinoitimenetelmä, riippumattomien toimijoiden järjestäytyneet (yhteisön edun valvojan johdolla käytävä esim. makrotaloudellinen) vuoropuhelu, yhteisömenettelyn avoin hyödyntäminen (neuvosto toimii komission ehdotuksesta ja tekee päätöksen määränemmistöllä parlamentin osallistuessa päätöksentekoon) sekä päätösvallan selkeä keskittäminen (esim. rahapolitiikka).

4. Konkreettiset ehdotukset

4.1. ”Talouden hallintotavan” parantamiseksi on laadittu useita melko konkreettisia ja kattavia ehdotuksia. Tässä yhteydessä mainittakoon ennen kaikkea seuraavat komission ehdotukset:

- perustamissopimuksen muuttamista edeltävää tilannetta käsittelevä, komission 7.2.2001 antama tiedonanto⁽¹⁾ talouspolitiikan koordinoimisen tehostamisesta euroalueella

⁽¹⁾ KOM(2001) 82 lopullinen.

- komission tiedonanto ”Euroopan unionin suunnitelma (1)”, jossa perustamissopimukseen esitetään muutamia merkittäviä muutoksia.

Komissio päätti lisäksi 19.7.2002 asettaa asiantuntijaryhmän käsittelemään aihetta ”Talouden hallintotapa laajentuneessa EU:ssa”. Ehdotuksia antavat myös neuvoo-antavat komiteat, Euroopan keskuspankki, Ecofin-neuvosto ja Euroopan parlamentti (27.6.2002 päivätty luonnos ”2002/2062 INI”).

4.2. Myös ETSK on esittänyt lausunnoissaan ensimmäiset ehdotuksensa (niistä mainittakoon erityisesti 20.3.2002 aiheesta ”TSK:n panos jäsenvaltioiden ja yhteisen talouspolitiikan laajoihin suuntaviivoihin 2002” (2) sekä 29.5.2002 aiheesta ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä” (3) annetut lausunnot).

4.3. Käsillä olevassa ETSK:n lausunnossa esitettävien ehdotusten lähtökohtina ovat seuraavat seikat (4):

- Kaikki parannukset eivät edellytä perustamissopimuksen muuttamista. Parannukset on kuitenkin tehtävä avoimesti, ja demokraattinen oikeutus tulee taata.
- Monissa tapauksissa perustamissopimuksen muuttamiselta ei kuitenkaan voitane välttyä.
- Lisäksi neuvoston (ja parlamentin) tulee hyödyntää nykyistä enemmän komission ehdotuksesta ja ETSK:a (ja ellei kyseessä ole yhteispäätös, myös parlamenttia) kuultuaan johdetun lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia. Tämän menettelyn oikeusperustaa tulee perustamissopimuksessa laajentaa (esim. 99 artiklan 5 kohta).

4.4. Ennen perustamissopimuksen muuttamista ETSK ehdottaa seuraavaa:

4.4.1. Sen lisäksi, että komission tulisi esittää järjestelmällinen katsaus kaikkiin yhteisötason talouspoliittiseen suunnitelmaan ja koordinointiin liittyviin virallisiin ja epävirallisiin menettelyihin, prosesseihin ja kuulemisiin (5), sen tulisi arvioida niitä kriittisesti menettelyiden yksinkertaistamista ja tehostamista ajatellen.

4.4.2. Helmikuun 7. päivänä 2001 julkaistussa komission tiedonannossa ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen

euroalueella” esitettyjä näkemyksiä koordinoinnin parantamisesta perustamissopimusta muuttamatta olisi tarkasteltava uudelleen. Lisäksi niitä olisi pohdittava valmistelukunnan mahdollisten toimien ja perustamissopimuksen todennäköisen tarkistuksen yhteydessä. Tässä yhteydessä on kyse ehdotuksista, jotka koskevat talouspolitiikan koordinoinnin parantamista euroalueella esim. tehostamalla raha- ja budjettipolitiikan sekä palkkakehityksen huomioon ottamista euroalueella (politiikkayhdistelmä), laatimalla talouspoliittisia sääntöjä, jotka parantavat euroalueen talouspoliittisen strategian uskottavuutta ja ennakoitavuutta, edistämällä talouspolitiikasta vastaavien tahojen vuoropuhelua ja tiedottamalla etukäteen komission tai jäsenvaltioiden talouspoliittisista toimista, jotka saattavat vaikuttaa koko euroalueeseen.

4.4.3. Ajatusta ”Wernerin ryhmän” (1970) ja ”Delorsin ryhmän” (1989) kaltaisen korkeatasoisen asiantuntijaryhmän perustamisesta Eurooppa-neuvottelukuntaa ja tulevaa hallitustenvälistä konferenssia ajatellen tulisi pohtia vakavasti. Ilman ”Wernerin ryhmän” ja etenkin ”Delorsin ryhmän” asiantuntevista ja auktoriteettia ei Euroopan talous- ja rahaliitto olisi koskaan syntynyt. Talouden hallintotavan organisointi EU:ssa ja etenkin talous- ja rahaliitossa sekä jäsenvaltioiden sisäinen toimivallanjako (kuntien, alueiden tai osavaltioiden ja keskuhallinnon välillä) ovat kysymyksiä, jotka odottavat edelleen optimaalista ratkaisua. Ammattitaitoisista ja vaikutusvaltaisista neuvoista olisi pelkkää hyötyä sekä Eurooppa-neuvottelukunnalle että myöhemmin järjestettävälle hallitustenväliselle konferenssille, kun ne käsittelevät tätä yhteisön edun kannalta erittäin tärkeää aihetta.

4.4.4. Yhteisössä tulisi entistä tarmokkaammin pyrkiä käymään nykyistä laajempaa ja asiantuntevaa julkista talouspoliittista keskustelua. Tietyssä määrin tämä onnistuu ETSK:n ja työmarkkinaosapuolten antamien, yhteisön tärkeitä talouspoliittisia asiakirjoja koskevien pakollisten lausuntojen avulla; komission velvollisuutena tulisi olla ottaa näihin lausuntoihin julkisesti kantaa. Lisäksi ETSK esitti aiheesta ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä” antamassaan lausunnossa (6), että olisi ehkä paikallaan perustaa sellainen talouskehitystä ja talouspolitiikkaa yhteisössä arvioiva, eurooppalaisista asiantuntijoista koostuva riippumaton elin, joka antaisi neuvoja, esittäisi rakentavaa kritiikkiä ja ehdotuksia sekä edistäisi siten analysointia ja julkista keskustelua. Tavoitteena ei ole luoda jatkuvasti uusia elimiä, vaan ehdotuksen avulla pyritään pikemminkin välttämään sitä, että yhteisön eri toimielimet perustaisi-

(1) KOM(2002) 247 lopullinen.

(2) EYVL C 125, 27.5.2002, s. 56.

(3) EYVL C 221, 17.9.2002, s. 67.

(4) Luettelo on peräisin ETSK:n 29.5.2002 antamasta lausunnosta ”Talouspoliittinen koordinointi pitkällä aikavälillä”.

(5) Vrt. ”Euro Papers” -julkaisusarjan numerossa 45 julkaistu tutkimus ”Co-ordination of economic policies in the EU: a presentation of key features of main procedures”.

(6) EYVL C 221, 17.9.2002, kohta ii.

vat keskenään kilpailevia asiantuntijaelimiä. Tärkeintä on, että yhteisössä ja rahaliitossa käytävää julkista talouspoliittista keskustelua edistetään asiantuntevasti ja riippumattomin keinoin. Perustamissopimuksen 99 artiklan 5 kohdan tarjoaman oikeusperustan muuttamisen jälkeen voitaisiin edellä mainittu asiantuntijaelin luoda johdettua lainsäädäntöä hyödyntämällä.

4.5. Perustamissopimuksen muuttamisen osalta⁽¹⁾ ETSK ehdottaa seuraavaa:

4.5.1. Perustamissopimuksen 2 artiklassa tulisi selkeästi asettaa tavoitteeksi täystyöllisyys. Lisäksi olisi tuotava nykyistä selvemmin ilmi, että talouspolitiikalla on tarjottavanaan huomattava panos työllisyys- ja kasvutavoitteiden saavuttamiseksi (3, 4 artikla ja 98 artikla). Myös yhteiskunnalliset yleishyödylliset palvelut tulisi liittää 2 artiklassa mainittuihin tavoitteisiin sekä muuttaa 3, 4 ja 16 artiklaa vastaavasti. "Euroopan yhteisön perustamissopimuksen konsolidoidun toisinnon" 2, 3, 4 ja 16 artiklan sanamuotoa voitaisiin täydentää seuraavasti:

2 artikla

Yhteisön päämääränä on – edistää taloudellisen toiminnan sopusointuista, tasapainoista ja kestävästä kehitystä koko yhteisössä, täystyöllisyyteen tähtävää korkeaa työllisyysastetta, jolloin on otettava huomioon työn laadukkuus ja arvokkuus, sosiaalisen suojelemisen ja yhteiskunnallisten yleishyödyllisten palvelujen korkea taso, miesten ja naisten välistä tasa-arvoa, – jäsenvaltioiden välillä.

3 artikla

(1) Edellä 2 artiklassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi yhteisön toimintaan sisältyy tässä sopimuksessa määrättyin edellytyksin ja siinä määrättyssä aikataulussa:

Seuraavaan alakohdasta "a" alakohtaan "u" ulottuvaan luetteloon tulisi lisätä seuraava uusi alakohta "h bis":

"h bis) yleistä talouspolitiikkaa koskevien yhteisön suunta- viivojen laatiminen rahaliiton vakautussopimuksen rajoissa rajoittamatta 101–105 artiklan määräyksien soveltamista sekä eri toimijoiden autonomiaa kunnioittaen ja erityisesti raha- ja budjettipolitiikan sekä palkkakehityksen yhteistoiminnan parantaminen, jotta voidaan taata nykyistä paremmin yhteisön etu sekä saavuttaa 2 artiklassa asetetut kasvu-, kilpailukyky- ja työllisyystavoitteet;"

4 artikla

1 kohta säilyy muuten ennallaan, mutta ilmaus "avoin markkinatalous" on ehkä asianmukaista korvata ilmauksella "avoin ja sosiaalinen markkinatalous".

2 kohta – – yhtenäisvaluutan, euron käyttöön ottamiseen sekä sellaisen yhtenäisen rahapolitiikan ja sellaisen yhtenäisen valuuttapolitiikan määrittelemiseen ja harjoittamiseen, joiden ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta, ja mainittua tavoitetta kuitenkin rajoittamatta tukea yleistä talouspolitiikkaa yhteisössä 2 artiklassa määriteltyjen yhteisön tavoitteiden saavuttamiseksi (käytettävä samaa sanamuotoa kuin 105 artiklassa!) vapaaseen kilpailuun perustuvanavoimen ja sosiaalisen markkinatalouden periaatteen mukaisesti.

3 kohta – – kestävä maksutase, jotta 2 artiklassa määriteltyihin kasvu- ja työllisyystavoitteisiin voidaan pyrkiä kestävästi ja terveeltä pohjalta.

16 artikla

Artikla on hieman epäselvä. Mikäli se säilytetään ennallaan, voitaisiin tehdä seuraava lisäys: – – edellytyksin, että ne voivat täyttää tehtävänsä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 73, 86 ja 87 artiklan soveltamista. Tämä koskee yleisesti myös julkisia ja yksityisiä laitoksia ja yrityksiä, jotka tarjoavat yhteiskunnallisia yleishyödyllisiä palveluja.

4.5.2. Läheisyysperiaate tulisi muotoilla nykyistä symmetrisemmin. Sopimuksen 5 artikla voisi kuulua seuraavasti:

5 artikla

Yhteisö toimii sille tällä sopimuksella annetun toimivallan ja asetettujen tavoitteiden rajoissa. Tässä yhteydessä pätee periaate, että tehtävät, jotka hoituvat parhaiten paikallisella, alueellisella tai jäsenvaltiotasolla, on hoidettava kyseisillä tasoilla. Ne tehtävät, jotka puolestaan voidaan hoitaa tehokkaammin tai yksinomaisesti yhteisön tasolla, tulisi siirtää kyseiselle tasolle demokraattisen oikeutuksen ja valvonnan sääntöjä noudattaen.

Aloilla, jotka – – säilyy ennallaan.

4.5.3. Veropolitiikan osalta ETSK viittaa hiljattain aiheista "EU:n veropolitiikan ensisijaiset tavoitteet"⁽²⁾ ja "Yritysten välitön verotus"⁽³⁾ antamiinsa lausuntoihin. Päätösten yksimielisyyttä pohdittaessa voitaisiin soveltaa Nizzan sopimuksessa määriteltyä tiivistettyä yhteistyötä, joka tarjoaa jäsenvaltioiden ryhmille mahdollisuuden tiivistää uraa uurtavaa yhteistyötä yhteisön sääntöjä noudattaen. Mitä tulee 93 artiklaan, voitaisiin yksimielisyyskysymyksen ratkaisemiseksi harkita myös määräjän käyttöönottoa.

⁽¹⁾ Euroopan yhteisön perustamissopimus (konsolidoitu toisinto Amsterdam), EYVL C 340, 10.11.1997, s. 173–308.

⁽²⁾ EYVL C 48, 21.2.2002, s. 73, (ECO/072).

⁽³⁾ EYVL C 241, 7.10.2002, s. 75.

93 artikla

Tämän artiklan muuttaminen nostaa esiin peruskysymyksiä. Tulee harkita, olisiko artiklaan mahdollista lisätä seuraava virke ilmauksen "mainitussa määräajassa" jälkeen: Ellei asiasta synny yksimielistä päätöstä, vaikka sekä komissio että Euroopan parlamentti enemmistön äänin ovat todenneet vakavan kilpailuvääristymän, sisämarkkinoiden toimintaa häiritsevän haitan tai haitallisen verokilpailun olemassaolon, neuvosto voi kolmen vuoden kuluttua toteamisesta päättää tilanteen edellyttämistä toimista 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan.

4.5.4. Sopimuksen 98 artiklassa tulisi todeta, että myös yhteisö toteuttaa talouspolitiikkaa. Sanamuoto voisi olla seuraava:

98 artikla

Jäsenvaltiot ja yhteisö harjoittavat talouspolitiikkaansa niin, että ne myötävaikuttavat 2 artiklassa määriteltyjen yhteisön tavoitteiden toteuttamiseen 99 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut laajat suuntaviivat huomioon ottaen. Jäsenvaltiot ja yhteisö toimivat noudattaen vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen ja sosiaalisen markkinatalouden periaatetta.

4.5.5. Sopimuksen 99 artiklaa olisi muutettava huomattavasti seuraavat seikat huomioon ottaen:

- a) Komission tulisi edustaa talouspolitiikan koordinoinnin yhteydessä selkeästi yhteisön etua ja huolehtia yhteisön ja rahaliiton talouspoliittisesta edustuksesta yhteisön ulkopuolella.
- b) Parlamentin ja ETSK:n asema olisi määriteltävä selkeästi.
- c) Talouspolitiikan suuntaviivojen laatimismenettely tulisi määritellä yhdenmukaisesti työllisyysuuntaviivojen (128 artikla) laatimisen ja komission esitysoikeuden kanssa.
- d) Talouspolitiikan suuntaviivojen täytäntöönpanon valvonnan yhteydessä tulisi mainita yhteisön tilastotoimiston rooli sekä eri koordinaatiomenettelyt.
- e) Siirtymäajaksi olisi perustettava Euro-Ecofin-neuvosto, jolla tulisi olla institutionaalinen asema. Lisäksi tulisi korostaa budjettipolitiikan, palkkakehityksen ja rahapolitiikan (politiikkayhdistelmän) yhteistä merkitystä perustamissopimuksen 2 artiklan kasvu- ja työllisyystavoitteiden saavuttamiseksi. Myös makrotaloudelliselle vuoropuhelulle tulisi antaa institutionaalinen asema.

f) Mikäli talouspolitiikan suuntaviivoista poiketaan, tulisi komission voida antaa ennakkovaroitus ja neuvoston esittää virallinen suositus. Myös talouspolitiikan suuntaviivoja tulisi voida tarvittaessa ajantasaistaa.

g) Talouspolitiikan koordinoitua koskevan johdetun lainsäädännön oikeusperusta tulisi muotoilla sellaiseksi, että koordinoitimenettelyn talouspoliittisista piirteistä ja yksityiskohdista jne. voitaisiin päättää avoimesti johdettua lainsäädäntöä soveltaen, eikä se aina edellyttäisi perustamissopimuksen muuttamista tai epävirallisten ja epäselvien menettelyjen ja prosessien kehittämistä.

Edellä esitetyn perusteella 99 artikla tulisi muotoilla seuraavasti:

99 artikla

99(1) Jäsenvaltiot pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana. Talouspolitiikkaa koordinoi neuvosto, ja komissio valvoo koko yhteisön ja rahaliiton talouspoliittista etua (vrt. 213 artikla). Talouspoliittisissa kysymyksissä koko yhteisöä sekä rahaliittoa edustaa unionin ulkopuolella komissio. Mikäli sopimuksessa ei määrätä 252 artiklassa mainitun menettelyn noudattamista, kuullaan Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kaikissa talouspolitiikan avainkysymyksissä.

99(2) Komission vuosittain antaman kertomuksen pohjalta ja neuvoston lausunnon huomioon ottaen Eurooppa-neuvosto tarkastelee vuosittain yhteisön taloudellista tilaa sekä talouspolitiikan suuntaa ja tekee siitä koskevat päätelmät. (Samoin kuin 128 artikla.)

Vuosittain annettavassa kertomuksessaan komissio ottaa kantaa myös talouspolitiikkaa arvioivan riippumattoman neuvoantavan asiantuntijaelimen lausuntoon yhteisön talouden kokonaiskehityksestä. Kyseisen asiantuntijaelimen perustamisesta päätetään 95 artiklan 5 kohdan nojalla.

99(2bis) Eurooppa-neuvoston päätelmien perusteella neuvosto päättää komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan suosituksesta yhteisön ja jäsenvaltioiden talouspolitiikan suuntaviivoiksi. Vähintään joka kolmas vuosi suositus kattaa kaikki talouspolitiikan tärkeimmät alat. Neuvosto antaa suosituksensa parlamentille tiedoksi.

99(3) Muutetaan ensimmäisen kappaleen viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: -- ja suorittaa komission ehdotuksesta vähintään kerran vuodessa kokonaisarvion.

Lisätään toisen kappaleen loppuun seuraavaa: Yhteisön tilasto-toimisto laatii valvonnan edellyttämät tilastot. Tähän liittyvistä yksityiskohdista päätetään 99 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

99(3a) Yksittäisillä talouspolitiikan aloilla voidaan niillä ilmenevien yhteensovittamistarpeiden ja tarpeen ottaa huomioon yhteisön kulloinkin etu perusteella päättää 99 artiklan 5 kohdan nojalla ja avoimuusvaatimus huomioon ottaen erilaisista koordinoitimenettelyistä.

99(3b) Rahaliittoa koskevia talouspoliittisia kysymyksiä käsitellään rahaliiton jäsenvaltiot kattavassa neuvoston erityiskokoonpanossa (Euro-Ecofin), kunnes kaikki yhteisön jäsenvaltiot kuuluvat myös rahaliittoon. Euro-Ecofin-neuvosto tarkastelee säännöllisesti mm. talouden ulkoisen kehityksen kattavien komission ja EKP:n kertomusten perusteella sopimuksen 101–105 artiklan määräyksien soveltamista rajoittamatta, eri toimijoiden autonomiaa kunnioittaen sekä 3 ja 4 artiklassa mainitut perusteet huomioon ottaen, sitä, miten raha- ja budjettipolitiikan sekä palkkakehityksen yhteistoimintaa voidaan tehostaa perustamissopimuksen 2 artiklassa asetettujen kasvu-, kilpailukyky- ja työllisyystavoitteiden toteutumisen kannalta. Euro-Ecofin-neuvosto päättää mahdollisista suosituksista ja muista seikoista komission ehdotuksesta jäsentensä määränemmistöllä. Peruskysymyksiä käsiteltäessä kuullaan Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa. Euro-Ecofin-neuvoston toiminnan yksityiskohdista päätetään 99 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

99(3c) Neuvosto, komissio, EKP ja eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet (vrt. 138 ja 139 artikla) käyvät vähintään kahdesti vuodessa ”makrotaloudellista vuoropuhelua”, johon tarkkailijana osallistuu sekä Euroopan parlamentista että talous- ja sosiaalikomiteasta yksi edustaja. Komission ja tarvittaessa EKP:n kertomusten perusteella vuoropuhelussa käsitellään taloudellista tilannetta, talousnäkyviä sekä yhteisön etua koskevia talouspoliittisia kysymyksiä ja sopimuksen 101–105 artiklan määräyksien soveltamista rajoittamatta, eri toimijoiden autonomiaa kunnioittaen sekä 4 artiklan 3 kohdassa mainitut periaatteet huomioon ottaen, sitä, miten raha- ja budjettipolitiikan sekä palkkakehityksen yhteistoimintaa voidaan tehostaa perustamissopimuksen 2 artiklassa asetettujen kasvu-, kilpailukyky- ja työllisyystavoitteiden toteutumisen kannalta.

Vuoropuhelun ei tule johtaa budjetti-, palkka- ja rahapolitiikan sitovaan ennakkokoordinointiin, vaan tarkoituksena on, että makrotalouspolitiikan toimijat ja toimijaryhmät vastavuoroisesti ja toistensa autonomiaa täydellisesti kunnioittaen vaihtavat näkemyksiään tilanteesta ja kertovat toimintasuunnitelmiinsa.

Tässä vuoropuhelussa komissio edustaa yhteisön etua. Työmarkkinaosapuolet voivat halutessaan esittää vuoropuheluun liittyen yhteisen kannan. Komissio tukee työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua 138 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Teknisellä tasolla käytävää makrotaloudellista vuoropuhelua käydään komission yksiköiden johdolla. Poliittisella tasolla vuoropuhelua johtaa neuvoston puheenjohtaja.

Muista yksityiskohdista päätetään 99 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

99(4) Korvataan ensimmäinen alakohta seuraavalla: Jos komissio toteaa, että jäsenvaltion talouspolitiikka uhkaa poiketa 99 artiklan 2 kohdassa mainituista suuntaviivoista tai jos talous- ja rahaliiton asianmukainen toiminta vaarantuu, osoittaa komissio kyseiselle jäsenvaltiolle ja neuvostolle ennakkovaroituksen. Mikäli 99 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainitun menettelyn mukaisesti todetaan mainittu vaaran olevan olemassa tai todennäköinen, neuvosto antaa määränemmistöllä komission ehdotuksesta kyseiselle jäsenvaltiolle tarvittavat suositukset. Suositukset ovat julkisia.

99(4) Uusi toinen alakohta: Jos 99 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainitussa menettelyssä todetaan, että 99 artiklan 2 kohdassa mainittuja suuntaviivoja on tietyiltä yleisiltä osiltaan yleisen ja/tai kansainvälisen talouskehityksen vuoksi tarpeen muotoilla uudelleen, päättää neuvosto komission ehdotuksesta määränemmistöllä suosituksen asianmukaisesta mukauttamisesta. Suositus on julkinen.

99(4) Toisesta alakohdasta tulee uusi kolmas alakohta. Se säilyy ennallaan viimeisen virkkeen ”– – jos neuvosto on julkaissut suosituksensa”. poistamista lukuun ottamatta.

99(5) Muutetaan seuraavasti: Neuvosto päättää edellä 99 artiklassa mainitun koordinoitimenettelyn yksityiskohdista komission ehdotuksesta 252 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

4.5.6. Sopimuksen 114 artikla, jossa määrätään vanhan valuuttakomitean korvaamisesta talous- ja finanssikomitealla, jonka toimiala lähes vastaa talouspolitiikan alalla jäsenvaltioiden pysyvistä edustajista muodostuvan komitean (207 artikla) tehtäviä, mutta jossa ei määrätä talouspoliittisen komitean (neuvoston päätös 74/122/ETY, 18.2.1974) ja työllisyyskomitean (130 artikla) suhteista, tulisi muotoilla perusteellisesti

uudelleen. Jotta voidaan luoda tarvittava avoimuus (ja välttää epäselvän ja valvomattoman valtakeskittymän syntyminen), tulisi sopimuksen tältä osin muodostaa yksinkertainen puite-

säännöstö. Yksityiskohtaisista määräyksistä tulisi päättää 99 artiklan 5 kohdan ja 252 artiklan nojalla johdetun lainsäädännön avulla.

Bryssel, 12. joulukuuta 2002.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Roger BRIESCH

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista:

- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (ETY) N:o 1210/90 muuttamisesta Euroopan ympäristökeskukseen ja ympäristöä koskevaan Euroopan tieto- ja seuranta- verkostoon sovellettavien talousarviota ja varainhoitoa sekä keskuksen asiakirjoihin tutustumista koskevien sääntöjen osalta”,
- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EY) N:o 178/2002 muuttamisesta Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiseen sovellettavien talousarviota ja varainhoitoa sekä kyseisen viranomaisen asiakirjoihin tutustumista koskevien sääntöjen osalta”,
- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1592/2002 muuttamisesta”, ja
- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan meriturvallisuusviraston perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1406/2002 muuttamisesta”

(KOM(2002) 406 lopullinen – 2002/0169 COD – 2002/0179 COD – 2002/0181 COD – 2002/0182 COD)

(2003/C 85/17)

Neuvosto päätti 23. syyskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 157 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainituista ehdotuksista.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 11. ja 12. joulukuuta 2002 pitämässään 395. täysistunnossa (joulukuun 11. päivän kokouksessa) Eduardo Chagasin yleisesittelijäksi ja hyväksyi seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 54 ääntä puolesta 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettava uusi varainhoitoasetus⁽¹⁾ astuu voimaan 1. tammikuuta 2003. Siinä käsitellään muun muassa yhteisöjen erillisvirastojen talousarviota ja rahoitusta uudelta kannalta.

2. Asetuksen voimaantulo edellyttää muutoksia seuraavien erillisvirastojen perustamissääntöihin:

- Euroopan ympäristökeskus (Kööpenhamina)⁽²⁾;

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, tehty 25. päivänä kesäkuuta 2002, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1) – ETSK:n lausunto: EYVL C 260, 17.9.2001, s. 42.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 1210/90, annettu 7. päivänä toukokuuta 1990, Euroopan ympäristökeskuksen sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston perustamisesta (EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1) – ETSK:n lausunto: EYVL C 56, 7.3.1990, s. 20.